

Ministru kabineta noteikumi Nr. 169

Rīgā 2023. gada 4. aprīlī (prot. Nr. 17 38. §)

Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.–2027. gadam 2.2.3. specifiskā atbalsta mērķa "Uzlabot dabas aizsardzību un bioloģisko daudzveidību, "zaļo" infrastruktūru, it īpaši pilsētvidē, un samazināt piesārņojumu" 2.2.3.6. pasākuma "Gaisa piesārņojumu mazinošu pasākumu īstenošana, uzlabojot mājāsaimniecību siltumapgādes sistēmas" īstenošanas noteikumi

*Izdoti saskaņā ar
Eiropas Savienības fondu 2021.–2027. gada plānošanas perioda
vadības likuma 19. panta 6. un 13. punktu*

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka:

- 1.1. kārtību, kādā īsteno Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.–2027. gadam 2.2.3. specifiskā atbalsta mērķa "Uzlabot dabas aizsardzību un bioloģisko daudzveidību, "zaļo" infrastruktūru, it īpaši pilsētvidē, un samazināt piesārņojumu" 2.2.3.6. pasākumu "Gaisa piesārņojumu mazinošu pasākumu īstenošana, uzlabojot mājāsaimniecību siltumapgādes sistēmas" (turpmāk – pasākums);
- 1.2. pasākuma atbalsta mērķi;
- 1.3. pasākumam pieejamo finansējumu;
- 1.4. prasības pasākuma projekta (turpmāk – projekts) iesniedzējam;
- 1.5. atbalstāmo darbību un izmaksu attiecināmības nosacījumus;
- 1.6. vienkāršoto izmaksu piemērošanas nosacījumus un kārtību.

II. Pasākuma sasniedzamie mērķi un plānotais finansējums

2. Pasākuma mērķis ir samazināt gaisa piesārņojuma radīto negatīvo ietekmi uz vidi un cilvēku veselību, aizstājot mājāsaimniecību sektora dzīvojamās mājās siltumapgādē izmantotās sadedzināšanas iekārtas, uzlabojot individuālo siltumapgādes sistēmu efektivitāti, ieviešot siltumapgādes iekārtas un tehnoloģijas, kas būtiski samazina gaisa

piesārņojumu, tai skaitā dzīvojamās mājas pieslēdzot efektīvām centralizētām pilsētu siltumapgādes sistēmām.

3. Pasākuma mērķa grupa ir valstspilsētu un novadu pilsētu iedzīvotāji, mājsaimniecības un sabiedriskā siltumapgādes pakalpojuma sniedzēji.

4. Pasākuma mērķteritorija ir Latvijas Republikas valstspilsētu un novadu pilsētu teritorijas.

5. Sasniedzamie uzraudzības rādītāji:

5.1. pasākuma rezultāta rādītājs – līdz 2025. gada 31. decembrim nodrošināts to iedzīvotāju skaits, kas gūst labumu no gaisa kvalitātes pasākumiem, – vismaz 2795 iedzīvotāji;

5.2. pasākuma nacionālais rādītājs – līdz 2025. gada 31. decembrim nodrošināts daļiņu PM_{2,5} emisijas samazinājums vismaz 50 tonnas gadā.

6. Šo noteikumu 5.1. apakšpunktā minēto rezultāta rādītāja vērtību nosaka atbilstoši personu skaitam, kuras deklarējušas dzīvesvietu projekta īstenošanas vietas dzīvojamā mājā vai dzīvokļa īpašumā mājsaimniecībā. Vērtību uzskata par sasniegtu pēc projekta noslīguma maksājuma veikšanas, pamatojoties uz projekta noslīguma maksājuma pieprasījuma iesniegšanas dienas datiem.

7. Šo noteikumu 5.2. apakšpunktā minētā nacionālā rādītāja vērtību nosaka atbilstoši projekta iesniegumā un tā pielikumos norādītajai informācijai saskaņā ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas izstrādātajiem metodiskajiem norādījumiem. Nacionālā rādītāja vērtības sasniegšanu izvērtē pēc projekta noslīguma maksājuma veikšanas, pamatojoties uz projekta noslīguma maksājuma pieprasījuma iesniegšanas dienas datiem.

8. Atbildīgās iestādes funkcijas pasākuma ietvaros pilda Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija (turpmāk – atbildīgā iestāde).

9. Pasākumu īsteno atklātas projektu iesniegumu atlases veidā atbilstoši projektu iesniegumu atlases nolikumam vairākos uzsaukumos saskaņā ar šādiem nosacījumiem:

9.1. pirmajā uzsaukumā vērtē projektus, kur mājsaimniecības tiek pieslēgtas centralizētajai siltumapgādes sistēmai atbilstoši šo noteikumu 42.3. apakšpunktam;

9.2. otrajā uzsaukumā vērtē projektus, kur mājsaimniecībās uzstāda dažādu veidu siltumsūkņus atbilstoši šo noteikumu 42.2. apakšpunktam;

9.3. trešajā uzsaukumā vērtē projektus, kur mājsaimniecībās uzstāda biomasas kurināmā katlus, kas piemēroti granulū kurināmajam atbilstoši šo noteikumu 42.1. apakšpunktam. Ja projektu plānots īstenot centralizētās siltumapgādes apkalpošanas zonā 20 metru attālumā no centralizētās siltumapgādes tīkliem, projektu iesniedz ceturtajā uzsaukumā;

9.4. ceturtajā uzsaukumā vērtē visu veidu projektus atbilstoši šo noteikumu 42. punktam.

10. Pasākuma ietvaros pieejamais finansējums ir 14 597 463 *euro*, tai skaitā Eiropas Reģionālās attīstības fonda finansējums – 12 443 220 *euro* un privātais līdzfinansējums – vismaz 2 154 243 *euro*, tai skaitā:

10.1. pirmajam uzsaukumam pieejamais finansējums ir 3 157 895 *euro*, tai skaitā Eiropas Reģionālās attīstības fonda finansējums – 3 000 000 *euro* un privātais finansējums – vismaz 157 895 *euro*;

10.2. otrajam uzsaukumam pieejamais finansējums ir 3 529 412 *euro*, tai skaitā Eiropas Reģionālās attīstības fonda finansējums – 3 000 000 *euro* un privātais finansējums – vismaz 529 412 *euro*;

10.3. trešajam uzsaukumam pieejamais finansējums ir 4 285 714 *euro*, tai skaitā Eiropas Reģionālās attīstības fonda finansējums – 3 000 000 *euro* un privātais finansējums – vismaz 1 285 714 *euro*;

10.4. ceturtajam uzsaukumam pieejamais finansējums ir vismaz 3 624 442 *euro*, tai skaitā Eiropas Reģionālās attīstības fonda finansējums – 3 443 220 *euro* un privātais finansējums – vismaz 181 222 *euro*.

11. Ja pirmajam, otrajam un trešajam uzsaukumam pieejamais Eiropas Reģionālās attīstības fonda finansējums netiek izlietots, atlikušo Eiropas Reģionālās attīstības fonda finansējumu novirza ceturtā uzsaukuma projektu finansēšanai.

12. Pasākuma uzsaukumus sadarbības iestāde organizē, paredzot, ka katrs nākamais uzsaukums tiek izsludināts ne agrāk kā divus mēnešus pēc iepriekšējā uzsaukuma izsludināšanas. Ceturtais uzsaukums tiek izsludināts pēc visu pirmā, otrā un trešā uzsaukuma projektu izvērtēšanas, bet ne vēlāk kā 2024. gada 1. martā.

13. Finansējumu pasākuma ietvaros izmaksā saskaņā ar atbildīgās iestādes apstiprināto un vadošās iestādes saskaņoto vienas vienības izmaksu likmju aprēķina un piemērošanas metodiku (turpmāk – metodika) granta veidā, piemērojot vienkāršoto izmaksu iespējas ar vienas vienības izmaksu likmēm atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2021/1060 (2021. gada 24. jūnijs), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu Plus, Kohēzijas fondu, Taisnīgas pārkārtošanās fondu un Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fondu un finanšu noteikumus attiecībā uz tiem un uz Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu, Iekšējās drošības fondu un Finansiāla atbalsta instrumentu robežu pārvaldībai un vīzu politikai (turpmāk – regula Nr. 2021/1060), 53. panta 1. punkta "b" apakšpunktam.

14. Eiropas Reģionālās attīstības fonda finansējums pasākuma ietvaros nepārsniedz:

14.1. 95 procentus no kopējām attiecināmajām izmaksām šo noteikumu 42.3. apakšpunktā minētajām darbībām;

14.2. 85 procentus no kopējām attiecināmajām izmaksām šo noteikumu 42.2. apakšpunktā minētajām darbībām;

14.3. 70 procentus no kopējām attiecināmajām izmaksām šo noteikumu 42.1. apakšpunktā minētajām darbībām;

14.4. 50 procentus no kopējām attiecināmajām izmaksām šo noteikumu 42.4. apakšpunktā minētajām darbībām.

15. Eiropas Reģionālās attīstības fonda finansējuma apmērs projektā nepārsniedz 4400 *euro* uz vienu iedzīvotāju, kas deklarēts dzīvesvietas adresē dzīvojamā mājā vai dzīvokļu īpašumu mājsaimniecībā, kurā tiek īstenotas projekta aktivitātes (turpmāk – deklarētie iedzīvotāji), ievērojot šādus nosacījumus:

15.1. iedzīvotāju skaits ir projekta iesniegumā norādītais iedzīvotāju skaits, kas uz projekta iesnieguma iesniegšanas dienu par savu dzīvesvietu deklarējuši projekta īstenošanas vietas adresi;

15.2. projekta iesniedzējs apliecina, ka projekta noslēguma maksājuma pieprasīšanas dienā dzīvesvietas adresē dzīvojamā mājā vai dzīvokļu īpašumu mājsaimniecībā tiks nodrošināts ne mazāks deklarēto iedzīvotāju skaits kā projekta iesnieguma iesniegšanas dienā sadarbības iestādē;

15.3. atbalsta finansējuma apjoms netiek samazināts, ja objektīvu un pierādāmu apstākļu dēļ nav iespējams saglabāt deklarēto iedzīvotāju skaitu projekta dzīvojamā mājā vai dzīvokļu īpašumu mājsaimniecībā projekta noslēguma maksājuma pieprasīšanas dienā.

III. Prasības projekta iesniedzējam

16. Projekta iesniedzējs ir:

16.1. Īpašnieks – privāto tiesību juridiskā persona vai fiziskā persona, kuras īpašumā ir šo noteikumu 18. punktā minētā dzīvojamā māja, vai īpašnieka pilnvarota persona;

16.2. to kopīpašnieku vai vairāku īpašnieku (ieskaitot pašvaldības) pilnvarota persona, kuru īpašumā ir šo noteikumu 18. punktā minētā dzīvojamā māja.

17. Pilnvarotā persona ir:

17.1. īpašnieka vai kopīpašnieku pilnvarota persona ar tiesībām īstenot projektu, ja to paredzēts īstenot šo noteikumu 18.1. vai 18.2. apakšpunktā minētajā dzīvojamā mājā;

17.2. dzīvojamās mājas pārvaldnieks – fiziska vai juridiska persona, kas uz pārvaldīšanas līguma vai likuma pamata veic pārvaldīšanas darbības šo noteikumu 18. punktā minētajā dzīvojamā mājā, ja īpašnieks vai īpašnieki ir pilnvarējuši dzīvojamās mājas pārvaldnieku iesniegt projekta iesniegumu un īstenot projektu.

18. Projektu īsteno dzīvojamā mājā, kas saskaņā ar normatīvajiem aktiem par būvju klasifikāciju atbilst šādai klasei:

18.1. viena dzīvokļa mājas (kods 11100102; 11100103);

18.2. divu dzīvokļu mājas (kods 11210101);

18.3. triju vai vairāku dzīvokļu mājas (kods 11220101; 11220102; 11220103).

19. Projektu var īstenot vienā dzīvokļa īpašumā vai vairākos dzīvokļa īpašumos, neaptverot visus dzīvojamās mājas dzīvokļa īpašumus, ja tiek nodrošināta šo noteikumu 22. punktā minētā prasība un projekta ietvaros katram dzīvokļa īpašumam tiek nodrošināts individuāls siltumapgādes risinājums.

20. Par vienu dzīvojamo māju:

20.1. pirmajā, otrajā un trešajā uzsaukumā kopā var iesniegt vienu projekta iesniegumu;

20.2. ceturtajā uzsaukumā var iesniegt vienu projekta iesniegumu;

20.3. pasākuma ietvaros var īstenot tikai vienu projektu.

21. Ja personas īpašumā ir vairākas dzīvojamās mājas, papildus šo noteikumu 20. punktā minētajiem nosacījumiem:

21.1. projekta iesniedzējs (īpašnieks vai pilnvarotā persona) var iesniegt tikai vienu projekta iesniegumu par vienu dzīvojamo māju, kurai attiecīgā persona ir vienīgais īpašnieks;

21.2. pilnvarotā persona var iesniegt neierobežotu projektu iesniegumu skaitu par dzīvojamām mājām, kas pieder vairākiem īpašniekiem.

22. Šo noteikumu 16.2. apakšpunktā minētajos gadījumos pilnvarotā persona nodrošina dzīvojamās mājas īpašnieku saskaņojumus par dzīvojamās mājas siltumapgādes risinājuma ieviešanu atbilstoši Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas likuma nosacījumiem.

23. Projektu īsteno šo noteikumu 18. punktā minētajā dzīvojamā mājā (ēkā), kas atbilst šādiem nosacījumiem:

23.1. dzīvojamās mājas kopējā lietderīgā platība pārsniedz 50 kvadrātmetrus;

23.2. dzīvojamā māja ir nodota ekspluatācijā vismaz septiņus gadus pirms projekta iesnieguma iesniegšanas dienas un pastāvīgi ekspluatēta vismaz pēdējos trīs kalendāra gadus;

23.3. dzīvojamās mājas esošā siltumapgāde attiecībā uz projektā uzstādāmajām siltumapgādes iekārtām vismaz pēdējos trīs kalendāra gadus ir nodrošināta ar biomasas cieto kurināmo šo noteikumu 18.1. un 18.2. apakšpunktā minētajās klasēs, bet šo noteikumu 18.3. apakšpunktā minētajā klasē tiek nodrošināta ar

akmeņoglēm, kūdru vai biomasas cieta kurināmo. Ja šo noteikumu 18.3. apakšpunktā minētajā dzīvojamā mājā siltumapgāde tiek nodrošināta ar akmeņoglēm, kūdru vai biomasas cieta kurināmo vismaz 50 % dzīvokļu īpašumu, projektu var īstenot arī dzīvokļu īpašumos, kuros siltumapgādei tiek patērēti citi energoresursi, nodrošinot dzīvojamā mājā vienotu siltumapgādes risinājumu projekta ietvaros;

23.4. dzīvojamā māja atbilst apkures patēriņa E klasei vai efektīvākai klasei atbilstoši normatīvajos aktos par ēku energoefektivitātes aprēķina metodiku noteiktajiem ēku energoefektivitātes enerģijas patēriņa līmeņiem;

23.5. dzīvojamās mājas nepieciešamā siltumapgādes nominālā jauda nepārsniedz 50 kilovatus (kW).

24. Projektu īsteno viena dzīvokļa vai vairāku dzīvokļu dzīvojamā mājā, dzīvokļa īpašumos vai dzīvokļa īpašumā, kurā projekta iesnieguma iesniegšanas dienā:

24.1. šo noteikumu 18.1. apakšpunktā minētajā gadījumā ir deklarēta vismaz viena persona;

24.2. šo noteikumu 18.2. un 18.3. apakšpunktā minētajā gadījumā katrā uz projektu attiecināmā dzīvojamo telpu grupas dzīvokļa īpašumā projekta iesnieguma iesniegšanas dienā ir deklarēta vismaz viena persona.

25. Projekta iesniegumā norādītās iekārtas uzstāda projekta iesniegumā norādītajā dzīvojamā mājā, vienā dzīvokļa īpašumā vai vairākos dzīvokļa īpašumos. Ir pieļaujami izņēmumi, ka iekārtas tiek uzstādītas uz dzīvojamās mājas īpašnieku īpašumā esošās zemes vai palīgēkām, ja projekta iesniegumam tiek pievienots projekta iesniedzēja vai pilnvarotās personas argumentēts pamatojums un apliecinājums, ka iekārtu saražotā enerģija tiks izmantota tikai šo noteikumu 18. punktā minētajā dzīvojamā mājā vai šo noteikumu 19. punktā minētajā dzīvojamā mājā siltumenerģijas ražošanas iekārtas uzstādīšanas gadījumā, vai atbilstoši 44.1. apakšpunktam elektroenerģijas ražošanas iekārtas uzstādīšanas gadījumā, nodrošinot dzīvojamās mājas saražotās elektroenerģijas pašpatēriņu vismaz 80 % apmērā.

26. Projekta iesniedzējs saskaņā ar pasākuma projekta iesniegumu atlases nolikuma prasībām projekta iesniegumu sagatavo un iesniedz elektroniski, izmantojot Kohēzijas politikas fondu vadības informācijas sistēmu.

27. Sadarbības iestāde saskaņā ar projektu iesniegumu atlases nolikuma prasībām, pamatojoties uz vērtēšanas komisijas atzinumu, pieņem lēmumu par projekta iesnieguma apstiprināšanu vai lēmumu par projekta iesnieguma noraidīšanu, vai lēmumu par projekta iesnieguma apstiprināšanu ar nosacījumu un atzinumu par projektam izvirzīto nosacījumu izpildi vai neizpildi.

28. Sadarbības iestādei ir tiesības veikt pārbaudi projekta īstenošanas vietā, pirms noslēgts civiltiesiskais līgums par projekta īstenošanu, lai pārliecinātos par faktiskajiem projekta īstenošanas apstākļiem vai projekta iesniegumā sniegtās informācijas patiesumu atbilstoši Eiropas Savienības fondu projektu pārbaūžu veikšanas kārtībai 2021.–2027. gada plānošanas periodā.

29. Ja projekta īstenošanas pasākumi tiek veikti viena dzīvokļa, divu, trīs un vairāk dzīvokļu mājā, kur kāds no dzīvokļu īpašniekiem dzīvoklī veic saimniecisko darbību un pretendē uz atbalstu, kas kvalificējas kā komercdarbības atbalsts, tad atbalstu attiecināmo darbību izmaksu segšanai sniedz saskaņā ar Komisijas 2013. gada 18. decembra Regulu (ES) Nr. 1407/2013 par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu de minimis atbalstam (ES Oficiālais Vēstnesis, 2013. gada 24. decembris, Nr. L 352) (turpmāk – regula Nr. 1407/2013) un normatīvajiem aktiem par *de minimis* atbalsta uzskaites un piešķiršanas kārtību.

30. Par saimniecisko darbību šo noteikumu izpratnē nav uzskatāma dzīvojamā mājā esošo pašvaldībām piederošo neprivatizēto dzīvokļu izīrēšana, īres tiesisko attiecību uzsākšana vai dzīvokļu uzturēšana, lai tos izīrētu atbilstoši likumam "Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā", izņemot šā likuma III¹ nodaļu "Dzīvojamo telpu izīrēšana kvalificētiem speciālistiem".

31. Par saimniecisko darbību šo noteikumu izpratnē nav uzskatāma komersanta, biedrības vai nodibinājuma juridiskās adreses reģistrācija kādā no dzīvokļa īpašumiem viena dzīvokļa, divu un vairāk dzīvokļu mājā, ievērojot nosacījumu, ka dzīvokļa īpašumā ir reģistrēts tikai viens no minētajiem tiesību subjektiem un netiek veikta nekāda ar komersantu, biedrību vai nodibinājumu mērķiem saistīta darbība.

32. *De minimis* atbalstu viena dzīvokļa, divu un vairāk dzīvokļu mājas dzīvokļa īpašuma īpašniekam (turpmāk – dzīvokļa īpašnieks) piešķir, ievērojot šādus nosacījumus:

32.1. *de minimis* atbalsts triju fiskālo gadu periodā nepārsniedz 200 000 *euro* vienam vienotam uzņēmumam (dzīvokļa vai dzīvojamās mājas īpašniekam);

32.2. *de minimis* atbalstu piešķir, ievērojot regulas Nr. 1407/2013 1. panta 1. punktā minētos nozaru un darbības ierobežojumus. Ja dzīvokļa īpašnieks kā komersants darbojas nozarēs, kas norādītas minētajā punktā, gan vienā, gan vairākās nozarēs vai citās darbības jomās, uz kurām attiecas šīs regulas darbības jomas, atbalstam, ko piešķir minētajām nozarēm vai darbības jomām, šo regulu piemēro ar nosacījumu, ka darbības vai izmaksas tiek nošķirtas, lai darbības nozarēs, kuras ir izslēgtas no šīs regulas darbības jomas, negūtu labumu no *de minimis* atbalsta, ko piešķir saskaņā ar šo regulu;

32.3. pirms *de minimis* atbalsta piešķiršanas pārbauda, vai dzīvokļa īpašniekam minētais atbalsts attiecīgajā fiskālajā gadā, kā arī iepriekšējos divos fiskālajos gados nepalielina saņemtā *de minimis* atbalsta kopējo apmēru līdz līmenim, kas pārsniedz 200 000 *euro*. Izvērtējot finanšu atbalsta apmēru, jāvērtē saņemtais *de minimis* atbalsts viena vienota uzņēmuma līmenī. Viens vienots uzņēmums ir tāds uzņēmums, kas atbilst regulas Nr. 1407/2013 2. panta 2. punktā minētajiem kritērijiem.

33. *De minimis* atbalsta piešķiršanas brīdis ir diena, kad tiek pieņemts lēmums par projekta iesnieguma apstiprināšanu vai sniegts atzinums par lēmumā noteikto nosacījumu izpildi, ja iepriekš pieņemts lēmums par projekta iesnieguma apstiprināšanu ar nosacījumu.

34. *De minimis* atbalstu, ko piešķir atbilstoši šiem noteikumiem, par vienām un tām pašām attiecināmajām izmaksām nedrīkst kumulēt ar citu komercdarbības atbalstu un *de minimis* atbalstu.

35. *De minimis* atbalsta uzskaiti veic saskaņā ar normatīvajiem aktiem par *de minimis* atbalsta uzskaites un piešķiršanas kārtību un *de minimis* atbalsta uzskaites veidlapu paraugiem.

36. Lēmumu par atbalsta piešķiršanu saskaņā ar regulu Nr. 1407/2013 var pieņemt līdz šīs regulas darbības beigām.

37. Dokumentāciju par atbalsta piešķiršanu saskaņā ar regulas Nr. 1407/2013 6. panta 4. punktu sadarbības iestāde glabā 10 gadus no programmas ietvaros pēdējā piešķirtā atbalsta, bet dzīvojamās mājas īpašnieks vai īpašnieki un pilnvarotā persona – 10 gadus no atbalsta piešķiršanas dienas.

38. Ja tiek pārkāptas šajos noteikumos noteiktās komercdarbības atbalsta normas, tostarp nosacījumi, kas izriet no regulas Nr. 1407/2013, dzīvokļa īpašniekam ir pienākums atmaksāt sadarbības iestādei visu saņemto *de minimis* atbalstu, kas piešķirts saskaņā ar attiecīgo regulu, kopā ar procentiem atbilstoši Komercdarbības atbalsta kontroles likuma IV vai V nodaļai.

39. Ja ar saimniecisku darbību nesaistīts projekts ieviešanas gaitā vai projekta pēcuzraudzības periodā kļūst par projektu, kas saistīts ar saimniecisku darbību, kurai atbalsts kvalificējams kā komercdarbības atbalsts, dzīvokļa īpašnieks sadarbības iestādei atmaksā saņemto nelikumīgo komercdarbības atbalstu, ja vien projekta īstenošanas laikā nav iespējams piemērot šo noteikumu 29. punktā minētā komercdarbības atbalsta nosacījumus.

40. Sadarbības iestāde nodrošina šo noteikumu 31., 39. punktā un 44.1. apakšpunktā minēto pasākuma atbilstības uzraudzību visā projekta pēcuzraudzības periodā. Sadarbības iestādei ir tiesības veikt ārpuskārtas pārbaudes, lai nodrošinātu pasākuma atbilstības uzraudzību.

41. Projekta iesniedzējs izpilda nepieciešamās prasības, lai nodrošinātu horizontālā principa "Nenodarīt būtisku kaitējumu" un "Klimatdrošināšana", kā arī Eiropas Savienības un Latvijas Republikas normatīvo aktu ievērošanu vides aizsardzības jomā, tai skaitā:

41.1. ja projekta ietvaros plānots pieslēgums centralizētajai siltumapgādes sistēmai, projekta iesniedzējs

pārliecinās, ka centralizētā siltumapgādes sistēma atbilst efektīvai centralizētai siltumapgādes sistēmai saskaņā ar šo noteikumu 45. punktu;

41.2. ja projekta ietvaros plānots iegādāties koksnes biomasas apkures katlu, kas piemērots granulu kurināmajam, projekta iesniedzējs apliecinā, ka par kurināmo izmantos biomasas kurināmo no mazvērtīgās koksnes un koksnes atlikumiem (koksnes granulas);

41.3. iesniedz apliecinājumu, ka noteiks pienākumu būvdarbu veicējiem vai pakalpojumu sniedzējiem ievērot šādas prasības:

41.3.1. projekta ietvaros radītie elektronisko iekārtu atkritumi un citi atkritumi tiks apsaimniekoti atbilstoši normatīvo aktu prasībām un tiks nodrošināta to savākšana, atkalizmantošana, sagatavošana pārstrādei un reģenerācijai, pārstrāde vai reģenerācija sadarbībā ar attiecīgu piesārņojošās darbības atļaujas saņēmēju komersantu;

41.3.2. projekta ietvaros azbestu saturoši materiāli tiks apstrādāti un transportēti atbilstoši normatīvajiem aktiem par darba aizsardzības prasībām darbā ar azbestu un azbesta atkritumu apsaimniekošanu (ja attiecināms);

41.4. projektā paredzēts īstenot aktivitātes, kas nodrošina klimata pārmaiņu mazināšanu, tas ir, siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanu vai atjaunojamo energoresursu tehnoloģiju ieviešanu, kā arī projekta atbilstību horizontālā principa "Energoefektivitāte pirmajā vietā" noteiktajām prasībām;

41.5. projektā tiek nodrošināta atbilstība ar pielāgošanos klimata pārmaiņām saistītiem aspektiem;

41.6. iesniegts projekta iesniedzēja apliecinājums par to, ka gadījumā, ja projektu īsteno īpaši aizsargājamā dabas teritorijā vai tās aizsargjoslā, projekts negatīvi neietekmēs īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzības un apsaimniekošanas mērķus.

IV. Atbalstāmās darbības un izmaksu attiecināmības nosacījumi

42. Projektā iekļauj šādas atbalstāmās darbības un ir attiecināmas šādas izmaksas, sekmējot šo noteikumu 5. punktā minēto uzraudzības rādītāju sasniegšanu:

42.1. tāda koksnes biomasas apkures katla iegāde, kas piemērots granulu kurināmajam, ja nepieciešams, ietverot:

42.1.1. apkures sistēmas ar sildelementiem pilnīgu atjaunošanu, pārbūvi vai izveidi;

42.1.2. saules paneļu sistēmas (ar pieslēgumu elektrotīklam) iegādi un uzstādīšanu;

42.1.3. pieslēguma elektrotīkliem jaudas palielināšanu;

42.2. siltumsūkņa (zeme–ūdens, ūdens–ūdens vai gaiss–ūdens) iegāde, ja nepieciešams, ietverot:

42.2.1. apkures sistēmas ar sildelementiem pilnīgu atjaunošanu, pārbūvi vai izveidi;

42.2.2. saules paneļu sistēmas (ar pieslēgumu elektrotīklam) iegādi un uzstādīšanu;

42.2.3. pieslēguma elektrotīkliem jaudas palielināšanu;

42.3. pieslēguma centralizētai siltumapgādes sistēmai projektēšana un izveidošana, ja nepieciešams, ietverot:

42.3.1. apkures sadales sistēmas pilnīgu atjaunošanu, pārbūvi vai izveidi;

42.3.2. apkures sadales sistēmas pilnīgu atjaunošanu, pārbūvi vai izveidi un karstā ūdens sadales sistēmas pilnīgu atjaunošanu, pārbūvi vai izveidi;

42.4. siltumsūkņa (gaiss–gaiss) iegāde un uzstādīšana, ja nepieciešams, ietverot:

42.4.1. saules paneļu sistēmas (ar pieslēgumu elektrotīklam) iegādi un uzstādīšanu;

42.4.2. pieslēguma elektrotīkliem jaudas palielināšanu;

42.5. citas ar projektu saistītās attiecināmās izmaksas, kas tiek segtas atbilstoši metodikai.

43. Pasākumā nav atbalstāmas darbības, ja atbilstoši šo noteikumu 42. punktam uzstādāmās iekārtas nespēj gada laikā pilnā apmērā nodrošināt dzīvojamās mājas vai uz projektu attiecināmo dzīvokļu īpašumu nepieciešamo siltumapgādi.

44. Šo noteikumu 42.1.2., 42.2.2. un 42.4.1. apakšpunktā minētās darbības saules paneļu sistēmas (ar pieslēgumu elektrotīklam) iegādei un uzstādīšanai ir atbalstāmas, ievērojot šādus nosacījumus:

44.1. ja paredzamais saražojamais elektroenerģijas apjoms enerģijas vai finanšu izteiksmē vismaz 80 % apmērā no gadā saražotā apjoma tiek izmantots dzīvojamās mājas vai uz projektu attiecināmās dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašumu pašpatēriņam, izmantojot Elektroenerģijas tirgus likuma 30.¹ vai 30.⁵ pantā noteikto neto uzskaites vai norēķinu sistēmu;

44.2. šo noteikumu 44.1. apakšpunktā minētais nosacījums ir uzskatāms par izpildītu, ja finansējuma saņēmējs projekta pēcuzraudzības periodā piemēro Elektroenerģijas tirgus likuma 30.¹ pantā minēto neto uzskaites sistēmu.

45. Šo noteikumu 42.3. apakšpunktā minētās darbības atbalstāmas, ja centralizētā siltumapgādes sistēma atbilst efektīvai centralizētai siltumapgādes sistēmai saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2012/27/ES par energoefektivitāti, ar ko groza Direktīvas 2009/125/EK un 2010/30/ES un atceļ Direktīvas 2004/8/EK un 2006/32/EK, 2. panta 41. punktu. Sadarbības iestāde pirms projekta iesniegumu atlases izsludināšanas ievieto savā tīmekļvietnē valstspilsētu un novadu pilsētu efektīvo centralizēto siltumapgādes sistēmu sarakstu.

46. Šo noteikumu 42.1. apakšpunktā minētās darbības atbalstāmas, ja tiek nodrošināta atbilstība šādām prasībām:

46.1. Komisijas 2015. gada 28. aprīļa Regulas (ES) 2015/1189, ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/125/EK īsteno attiecībā uz ekodizaina prasībām cietā kurināmā katliem prasībām, tai skaitā attiecībā uz pieļaujamajām gaisu piesārņojošo vielu emisijām;

46.2. Komisijas 2015. gada 27. aprīļa Deleģētajā regulā (ES) 2015/1187, ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2010/30/ES papildina attiecībā uz cietā kurināmā katlu un cietā kurināmā katla, papildu sildītāju, temperatūras regulatoru un saules enerģijas iekārtu komplektu energomarķējumu minētajai energoefektivitātes klasei A+ (ieskaitot).

47. Projekta ietvaros darbības ir atbalstāmas, ja tās atbilst pašvaldības saistošo noteikumu prasībām attiecībā uz siltumapgādes iekārtu uzstādīšanu, tai skaitā ir saņemtas nepieciešamās atļaujas un nodrošināta pašvaldības teritoriālā plānojuma prasību ievērošana, kā arī projektā noteiktajā apmērā tiks sasniegts daļiņu PM_{2,5} samazinājums.

48. Šo noteikumu 42. punktā minēto atbalstāmo darbību attiecināmās izmaksas nosaka saskaņā ar metodiku, piemērojot vienas vienības izmaksu likmes un metodikā noteiktos aprēķinus un nosacījumus to noteikšanai. Metodiku atbildīgā iestāde ievieto savā tīmekļvietnē pēc tās apstiprināšanas, bet ne vēlāk kā piecu darbdienu laikā pēc šo noteikumu spēkā stāšanās dienas.

49. Projekta izmaksas ir attiecināmas no šo noteikumu spēkā stāšanās dienas.

50. Finansējuma saņēmējs sedz visas papildu izmaksas, kas pārsniedz metodikā noteiktās vienas vienības izmaksu likmes.

51. Pievienotās vērtības nodokļa maksājumi, kas tiešā veidā saistīti ar projektu un iekļauti vienas vienības izmaksu likmju aprēķinā, ir attiecināmās izmaksas. Tie nav atgūstami atbilstoši normatīvajiem aktiem par pievienotās vērtības nodokli.

52. Finansējuma saņēmējs nodrošina, ka projektā plānotās darbības netiek finansētas no citiem valsts, pašvaldības un ārvalstu finanšu atbalsta instrumentiem, citiem publiskiem līdzekļiem, tai skaitā no Ekonomikas ministrijas atbalsta programmām dzīvojamo māju atjaunošanai un energoefektivitātes paaugstināšanai, kā arī Emisijas kvotu izsolīšanas instrumenta finansēto projektu ietvaros.

V. Pasākuma projektu īstenošanas un uzraudzības nosacījumi

53. Avansa maksājums finansējuma saņēmējam nav paredzēts.

54. Finansējuma saņēmējs projektu īsteno un priekšfinansē no privātiem līdzekļiem, un sadarbības iestāde, balstoties uz civiltiesisko līgumu par projekta īstenošanu, pēc finansējuma saņēmēja iesniegtā projekta noslēguma maksājuma pieprasījuma izvērtēšanas veic pasākuma finansējuma izmaksu vienā noslēguma maksājumā. Sadarbības iestāde veic atkārtotu deklarēto personu skaita pārbaudi projekta noslēguma maksājuma izvērtēšanas laikā.

55. Finansējuma saņēmējs, izpildot projekta īstenošanas nosacījumus, noslēguma maksājumu saņem, ja sadarbības iestādē ir iesniegta šo noteikumu 59. un 60. punktā minētā rādītāju sasniegšanu pamatojošā dokumentācija un sadarbības iestāde to ir apstiprinājusi.

56. Ja projekta ietvaros tiek uzstādīta iekārta ar mazāku nominālo jaudu, nekā norādīts iesniegtajā projekta iesniegumā, sadarbības iestāde maksājumu veic atbilstoši faktiski uzstādītās iekārtas nominālajai jaudai, ņemot vērā tās vienas vienības izmaksu likmi, ja izmaiņas projekta iesniegumā tiek atbilstoši pamatotas un netiek negatīvi ietekmēti šo noteikumu 5.2. apakšpunktā minētais nacionālais rādītājs.

57. Ja projekta ietvaros tiek uzstādīta iekārta ar lielāku nominālo jaudu, nekā norādīts iesniegtajā projekta iesniegumā, sadarbības iestāde izmaksas aprēķina un finansē atbilstoši apstiprinātajā projekta iesniegumā norādītajai iekārtas nominālajai jaudai un aprēķinātajai vienas vienības izmaksu likmei, ja izmaiņas projekta iesniegumā tiek atbilstoši pamatotas un netiek negatīvi ietekmēti šo noteikumu 5.2. apakšpunktā minētais nacionālais rādītājs.

58. Publicitātes prasību nodrošināšanai:

58.1. sadarbības iestāde atbilstoši regulas Nr. 2021/1060 47. un 50. panta 1. punkta "d" apakšpunktam un kārtībai, kādā Eiropas Savienības fondu vadībā iesaistītās institūcijas nodrošina šo fondu ieviešanu 2021.–2027. gada plānošanas periodā, Eiropas Savienības fondu tīmekļvietnē publicē informāciju par katru īstenoto projektu, ņemot vērā Finanšu ministrijas izstrādātās Eiropas Savienības fondu 2021.–2027. gada plānošanas perioda un Atvērēšanas fonda komunikācijas un dizaina vadlīnijas. Projekta iesniedzējs apliecina, ka neiebilst pret projektu raksturojošās informācijas publicēšanu;

58.2. ja finansējuma saņēmējs ir juridiska persona, finansējuma saņēmējs papildus šo noteikumu 58.1. apakšpunktā minētajai publicitātei nodrošina sabiedrībai skaidri redzamā vietā vismaz vienu plakātu vai plakātam līdzvērtīgu elektronisku paziņojumu juridiskās personas tīmekļvietnē vai sociālajos tīklos, kur izklāstīta informācija par projektu un uzsvērts no fondiem saņemtais atbalsts, ievērojot šo noteikumu 58.1. apakšpunktā minēto normatīvo aktu un vadlīniju prasības.

59. Prasības projektā sasniegto rādītāju pamatojošajai dokumentācijai nosaka saskaņā ar metodiku.

60. Finansējuma saņēmējs nodrošina, ka ir saņemtas visas vides aizsardzību vai būvniecības jomu reglamentējošajos normatīvajos aktos noteiktās atļaujas, kas nepieciešamas, lai veiktu iekārtas būvniecību vai uzstādīšanu.

61. Projekta izmaksas pamatojošie dokumenti un visa ar projektu saistītā dokumentācija finansējuma saņēmējam jāglabā visu projekta īstenošanas un pēcuzaudzības laiku, saimnieciskās darbības veicējiem – 10 gadus.

62. Projekts tiek īstenots 24 mēnešu laikā no civiltiesiskā līguma par projekta īstenošanu noslēgšanas dienas, bet ne ilgāk kā līdz 2025. gada 31. decembrim.

63. Projekta pēcuzaudzības termiņš ir pieci gadi no projekta noslēguma maksājuma veikšanas dienas finansējuma saņēmējam.

64. Īstenojot projektu, finansējuma saņēmējs:

64.1. nodrošina projekta civiltiesiskajā līgumā par projekta īstenošanu un projekta iesniegumā noteikto rezultātu sasniegšanu;

64.2. projekta izmaksu pieaugumu sedz no privātiem līdzekļiem;

64.3. ja tas ir saimnieciskās darbības veicējs, nodrošina atsevišķu grāmatvedības uzskaiti par finansējuma izlietojumu projektā, nodalot tā ietvaros veiktās darbības no citas saimnieciskās darbības;

64.4. nodrošina projekta iekārtu ilgtspēju un uzturēšanu vismaz piecus gadus pēc projekta noslēguma maksājuma saņemšanas;

64.5. nodrošina, ka iekārtas, kas uzstādītas projekta ietvaros, nedemontē vismaz piecus gadus pēc projekta noslēguma maksājuma saņemšanas;

64.6. ja projekta iesniegumā nepieciešamas izmaiņas, dokumentē tās un veic attiecīgu darbību fotofiksāciju;

64.7. ja finansējuma saņēmējs nav saimnieciskās darbības veicējs, vismaz piecus gadus pēc projekta noslēguma maksājuma saņemšanas nodrošina, ka dzīvokļa īpašumā vai dzīvojamā mājā netiek veikta saimnieciskā darbība;

64.8. nodrošina, ka, mainot dzīvojamās mājas vai dzīvokļa īpašumtiesības, tiek pārjaunots civiltiesiskais līgums par projekta īstenošanu ar sadarbības iestādi vai atmaksāts saņemtais pasākuma finansējums;

64.9. nodrošina šo noteikumu 44.1. apakšpunktā minētās prasības nodrošināšanai nepieciešamo datu uzkrāšanu ar izsekojamu uzskaiti par finanšu plūsmām un aprēķiniem par elektroenerģijas pašpatēriņu un saražotās enerģijas pārpalikumu gada griezumā.

65. Sadarbības iestādei saskaņā ar civiltiesisko līgumu ir tiesības projekta īstenošanas un pēcuzaudzības laikā pārbaudīt civiltiesiskajā līgumā par projekta īstenošanu sniegto informāciju, veicot pārbaudi projekta īstenošanas vietā atbilstoši Eiropas Savienības fondu projektu pārbaudi veikšanas kārtībai 2021.–2027. gada plānošanas periodā.

66. Sadarbības iestādei, revīzijas iestādei, Eiropas Komisijai vai Eiropas Komisijas ekspertiem ir tiesības pieprasīt finansējuma saņēmējam visus projekta izmaksas pamatojošos dokumentus un veikt pārbaudes projekta īstenošanas vietā, tai skaitā pirms projekta iesnieguma apstiprināšanas.

Ministru prezidents *A. K. Kariņš*

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs *M. Sprindžuks*